

VETTE JAREN VOOR HET MILITAIR-INDUSTRIEEL COMPLEX IN TURKIJE

Niet alleen het "vestigen van recht en orde" maar tevens de versterking van de militaire macht van het land waren enkele van de voornaamste objectieven van de Nationale Veiligheidsraad, die op 12 september 1980 de staatsgreep uitvoerde.

Na 2 jaar repressie is de 5-ledige junta nu van mening dat "recht en orde" hersteld werd en dat de tijd gekomen is om het "parlementaire regime" in Turkije te herstellen.

Het is waar dat er schijnbaar "recht en orde" heerst, maar dan ten koste van meer dan 200.000 arrestaties, brutale folterpraktijken, mensenjachten, afschaffing van alle menselijke, sociale en politieke rechten. Er staan nog steeds 50.000 progressieven terecht voor militaire tribunalen, 4000 hiervan lopen het risico ter dood veroordeeld te worden... 15 personen werden reeds terechtgesteld!

Welk soort "parlementair regime" zal er komen na dit bloedbad? De persrapporten over de voorbereiding van de nieuwe "grondwet" wijzen erop dat het een autoritair "burger"-regime zal zijn, en het zullen de militairen zijn die aan de touwtjes trekken.

Wat betreft het doel van de versterking van de militaire macht van het land bereikten de legerchefs reeds in 2 jaar tijd een "voldoening gevend" peil, dit door gebruik te maken van alle financiële en materiële mogelijkheden van de staat en door het uitbuiten van de mankracht, die het recht om zichzelf te verdedigen dmv collectieve onderhandelingen en staking, ontnomen werd.

De militaire macht van het land versterken... Dat is in feite niet alleen de zaak van het leger. Hierachter staan tevens de VS en de big business van Turkije.

Op 17 oktober 1980, juist na de militaire coup, stond er in een communiqué, dat uitgegeven werd na de Turks-Amerikaanse gesprekken, het volgende: "De gesprekken, die in een vriendschappelijke atmosfeer gehouden werden, gaven een duidelijke aanwijzing voor de concrete vooruitzichten voor de Turkse verdedigingsindustrie door concrete inspanningen en wezen erop dat de vooruitgang, die op dit gebied gemaakt zal worden, zal toedragen tot verdere samenwerking op bilateraal evenals op multilateraal niveau, vooral in het kader van de NAVO-alliantie." (Zie: *Bulletin*, oktober 1980)

Het dagblad Cumhuriyet van 17 september 1980 meldt dat "na de militaire machtsovername, de pogingen om een militair-industrieel complex te creëren met aandeel van publieke en private sectoren, intensiever werden. Dit complex heeft tot doel militaire apparatuur te produceren en kwaliteitsstaal, elektrische installaties en gietstukken te exporteren."

Het is duidelijk dat voor de oprichting van dergelijke oorlogsindustrie een ver gevorderde technologie, een grote accumulatie van kapitaal en bekwaam personeel nodig is.

Voor de transfer van de gevorderde Amerikaanse technologie worden nog steeds gesprekken gevoerd tussen de Turkse en Amerikaanse delegaties. Bepaalde technologieën werden reeds doorgegeven.

Bekwaam personeel heeft Turkije reeds, al was het sinds de coup onmogelijk het te werk te stellen voor een heel laag loon.

Wat betreft de verzameling van het kapitaal werden door het militair-industrieel complex, dat samengesteld is uit grote maatschappijen en legerofficiers, de laatste 2 jaar belangrijke stappen ondernomen.

1981 was een "Vet Jaar" voor het monopoliekapitaal en de winstpercentages bereikten tot 200 en 300 pc. (Zie *Bulletin* van Mei 1982)

Langs de militaire zijde van het complex bestaat er 1 fonds en 3 stichtingen.

OYAK (Onderling Hulpfonds voor de Strijdkrachten) werd 20 jaar geleden opgericht met de bijdragen van legerofficiëren en sergeanten, met het ogenschijnlijk doel hen bijkomende sociale voordelen te verschaffen. Maar

de 5 pc die van ieder officiers- en sergeantsalaris afgehouden wordt, wat 20 miljoen \$ per jaar betekent, gaf de legerchefs de mogelijkheid verder te gaan dan de voorziene sociale activiteiten en OYAK besloot zijn enorme fondsen te investeren in industrie en handel. Dankzij zijn bijdragen in buitenlandse maatschappijen zoals International Harvester, Renault, Goodyear en Mobil, en in petro-chemische, voedings-, banden- en auto-industrie, veranderde OYAK op korte tijd in een mammoet-holding, waarvan de activa in 1980 de 35 miljoen bereikten. Na de coup van 1980 namen de activa nog toe, en bereikten binnen de 2 jaar 57 miljoen dollar.

De vergadering van OYAK werd op 29 mei 1982 gehouden in Ankara, en de legerchefs verklaarden dat de resultaten van het fonds hen "voldoening en tevredenheid" gaf.

De gepensioneerde generaal Hasan Görmüş, voorzitter van de bestuursraad, maakte tevens bekend dat de winsten die uitgekeerd werden aan de officieren, vermenigvuldigden sinds de machtsovername:

"De activa van ons fonds bedroegen in 1982 8.563 miljoen TL (4600 miljoen TL in 1980). Onze aandelen in verschillende ondernemingen bedragen 2.603 miljoen TL en verschaften ons in 1981 een totale winst van 1.889 miljoen TL. De laatste 3 jaar keerden wij 1.832 miljoen TL sociale bijstand uit aan onze leden. Het woningkrediet werd per lid op 600.000 TL gebracht."

Naast OYAK bestaan er tevens 3 stichtingen, opgericht in samenwerking van militairen en burgers, die tot doel hebben giften aan te treffen en deze te gebruiken voor de oorlogsindustrie.

De voornaamste hiervan is de Stichting ter Versterking van de Luchtmacht (HKGV). De activa van deze stichting bedroegen 2000 miljoen TL eind 1980. De Stichting bezit 45 pc van de aandelen van de "Turkse Maatschappij voor Luchtindustrie" (TUSAS), opgericht om de Turkse luchtmacht te moderniseren en oorlogsvliegtuigen te bouwen. Het congres van HKGV werd op 7 mei 1982 gehouden in Ankara, en Generaal Tahsin Sahinkaya, lid van de NVR en commandant van de luchtmacht, zei: "We bereikten het eindstadium in de voorbereiding van de vestiging van onze eigen luchtindustrie". De directeur van TUSAS Sanim Dilek maakte op 17 mei bekend dat het Hoofd van de Generale Staf de F-16 en F/A-18 gevechtsvliegtuigen uitkoos om gebouwd te worden door de Turkse luchtindustrie. Deze 2 types werden uitgekozen uit 9 modellen, voorgesteld door 6 firma's. De F-16 is van de Amerikaanse maatschappij General Dynamics en de F/A-18 van een andere Amerikaanse firma, Northrop.

De Turkse luchtindustrie zal met tenminste 170 plaatselijke firma's samenwerken voor de productie van verschillende onderdelen. De HKGV overweegt tevens de productie van fotografische film en papier dat bij verkenningvluchten gebruikt wordt.

De Stichting ter Versterking van de Landmacht (KKGV) kwam er later, maar ontwikkelde zich heel snel. Op het congres van deze Stichting zei Generaal Nurettin Ersin, lid van de NVR en Commandant van de Landmacht dat de activa 3.578 miljoen TL bedragen, terwijl dit slechts 400 miljoen TL was in 1980. Dit betekent dat, dankzij de militaire interventie, de giften aan KKGV verachtvoudigden. Generaal Ersin verklaarde dat in 2 jaar tijd, 5,5 miljoen personen schenkingen deden. Vooral in de Turkse migratie in Europa werden door de Turkse diplomatieke kringen schenking-campagnes gehouden. Alleen al in West-Duitsland, België en Nederland haalden de Turkse consulaten 2 miljoen DM aan schenkingen binnen. De KKGV is aandeelhouder in vele ondernemingen, en stichtte ASELSAN, om elektrische onderdelen en draadloze uitrustingen te produceren, en ASPILSAN om batterijen voor militaire uitrusting te produceren. ASELSAN zal in staat zijn onderdelen voor F-16 en F/A-18 vliegtuigen te produceren. In april 1982 werd een overeenkomst gesloten met de Amerikaanse maatschappij Aydin, om elektronische uitrustingen van gevorderde technologie te vervaardigen.

De Stichting ter Versterking van de Zeemacht (DKGV) gebruikt de giften van het volk voor het vervaardigen van zeevaartuigen voor de vloot. Twee speedboten, gebouwd met geschonken geld van de Turkse immigranten in Duitsland werden "Gurbet-I" en "Gurbet-II" genoemd (Exiel-I en Exiel-II). Momenteel wordt er door de DKGV in de Turkse dokken een onderzeeër gebouwd. De Stichting heeft tevens 15 pc aandelen in NETAS, een maatschappij voor uitrustingen voor telecommunicatie.

In het oprichtingsproces van de oorlogsindustrie voor Turkije zijn de voornaamste partners de VS en West-Duitsland. Tijdens het bezoek van Staatssecretaris Haig aan Ankara werden gesprekken gevoerd voor de verkoop en de gezamenlijke productie van bijna 300 Amerikaanse gevechtsvliegtuigen om de Turkse luchtmacht de volgende 10 jaar te moderniseren. Zoals vermeld willen de militaire regeerders van Turkije F-16 en F-18 vliegtuigen bouwen. Voor dit project zou de komende 10 jaar ongeveer 5000 miljoen \$ nodig zijn.

De Turkse Commandant van de Luchtmacht, Tahsin Sahinkaya, verklaarde op 15 mei 1982, na zijn bezoek aan West-Duitsland, dat Turkije van dit land 120 F-104 vliegtuigen en 77 Luipaard-I tanks zal krijgen tegen eind '83.

Volgens een persrapport van 28 mei zou Turkije AWACS-bewakingsvliegtuigen stationeren in de centrale Anatolische provincie Konya, als onderdeel van het verwittigingssysteem van de NAVO. De vliegtuigen zouden patrouilleren in het Turks luchtruim en boven de Zwarte, Egeïsche en Middellandse Zee.

(Verdere informatie over dit onderwerp: Zie *Bulletin* Juli/Augustus 1978, september 1980, Oktober 1980, evenals *US Interests in Turkey*, een boekje gepubliceerd door Info-Türk.)

POLITIEK LEVEN

"REFERENDUM" en "POLITIEKE GROEPEN"

Het officiële Turks nieuwsagentschap AA meldde op 11 juni dat er ten laatste op 14 november 1982 een nationaal referendum zal gehouden worden en schat dat men 23 miljoen Turkse burgers ouder dan 21 hun mening zal vragen over de tekst van de nieuwe grondwet. Dit is een nieuw keerpunt in het tijdschema van de zogenaamde "restauratie" van de democratie in Turkije. Zoals uitgelegd werd in vorige Bulletins

stelde de Grondwetgevende Vergadering een nieuwe grondwet op binnen het kader dat vastgesteld werd door Generaal Evren. Men meldt dat de opstelling van de grondwet klaar zal zijn tegen juli en in augustus zal de Raadgevende Vergadering de opgestelde grondwet bespreken en de tekst zal in september voorgelegd worden aan de NVR ter bekrachtiging. De voorgestelde grondwet zal dan onderzocht worden door de 5-ledige junta, die het laatste woord zal hebben, en zal dan onderworpen worden aan een referendum.

De Turkse kranten melden dat de Grondwetgevende Vergadering, voorgezeten door Prof. reeds verschillende artikels van de nieuwe grondwet op papier zette, o.a. deze die de uitvoerende macht groter maken in vergelijking met de legislatieve, door de President van de Republiek uitgebreide autoriteiten te geven en sociale en politieke rechten te beperken. Milliyet van 15 mei 1982 laat zelfs doorschemeren dat een tijdelijk artikel dat Generaal Evren benoemd als 1ste president van de Republiek van het nieuwe tijdperk in de grondwet opgenomen zal worden.

De Grondwetgevende Commissie handelt volgens de wensen van de 5 generaals, maar er zijn toch enkele ongemakken bij de 160 leden van de R.V. Alhoewel alle leden benoemd werden door de NVR namen bepaalde leden reeds een critizerende houding aan, onder druk van de publieke opinie of om persoonlijke redenen. De verschillen in standpunten werden vooreerst opgemerkt bij de bekrachtiging van bepaalde doodstraffen, en kwamen verder tot uiting bij de discussies over het ontwerp voor de land- en landbouwhervorming, en het ontwerp voor de hervorming van de administratie. De leden die zich opstelden tegen de geheime stemmingen voor de doodstraf, die stemden voor een meer radicale land- en landbouwhervorming of die kritiek leverden op de bureaucratie, werden reeds bestempeld als "sociaal-demokraten" of "radikalen".

De militaire junta is bang dat deze zwarte schapen zich tevens zullen verzetten tegen vele artikels van de projekt voor de grondwet. Met het doel "onplezierige" debatten te vermijden gaf de NVR zijn ja-knikkers opdracht voor een nieuw spelletje.

Milliyet van 4 juni zegt dat Prof. Aldikacti en zowat 75 leden van de R.V. een politieke groep gevormd hebben onder de naam "Atatürkse Liberalen".

Hoewel andere persrapporten melden dat "Atatürkse Liberalen" evenals "Sociaal-demokraten" en "Liberalen" de grondslag zullen zijn van de nieuwe politieke partijen, waren zij een goedgeziene speculatie ter bedekking van het echte doel van dit initiatief. Wanneer de nieuwe grondwet en de nieuwe wetgeving voor politieke partijen en verkiezingen van kracht worden zullen er zeker nieuwe partijen gevormd worden, binnen de ideologische grenzen vastgesteld door de militaire junta. Aangezien de politieke activiteiten voor vroegere partijleiders verboden werden, zal het initiatief voor de vorming van nieuwe partijen van

buiten hun kring komen. Dus van de "voornaam" leden van de huidige R.V. Maar dit zijn problemen voor na het referendum.

Het echte motief voor de geheime vergaderingen van "Atatürkse Liberalen" werd later door Prof. Aldikacti bekendgemaakt: "Ik ga geen politieke partij stichten. Mijn doel is de grondwet zo vlug mogelijk te laten bekrachtigen in de Raadgevende Vergadering, zonder de eeuwige debatten..."

Dit betekent dat het initiatief van Aldikacti tot doel heeft in de RV een meerderheid te vormen, die ieder artikel zal goekeuren zoals het voorgesteld werd door de junta en onder woorden gebracht door de Commissie.

Er gaan tevens geruchten op dat men zetels in het toekomstig "parlement" beloofd aan hen die de discipline van "Atatürkse Liberalen" aanvaarden en zodanig handelen.

De 2de zorg van de junta is het referendum. Alhoewel het gehouden zal worden onder een repressief militair regime en het waarschijnlijk zal uitmonden in de goedkeuring van de nieuwe grondwet, is de junta toch bang voor een lage opkomst of voor een hoog percentage negatieve stemmen.

Als eerste maatregel om dit tegen te gaan werd besloten het inschrijvingssysteem te veranderen, zodat progressieven niet vrij kunnen stemmen.

Anderzijds begon Evren aan een propaganda-campagne en bezocht vele dorpen en steden, organiseerde plechtigheden en ontving delegaties van verscheidene instellingen. Pers, Radio en TV, onder controle van de junta, brachten hierover zó verslag uit dat Evren "populair" wordt en zijn grondwet "aanvaardbaar".

Maar al deze maatregelen en propaganda verzeke- ren de massale goedkeuring van de grondwet niet. Miljoenen stemmers kunnen "nee" zeggen, niet alleen om hun afkeuring voor de grondwet van een aut- authoritair regime te tonen maar tevens uit protest tegen de repressie, het duister en de achteruitgaande levensomstandigheden.

Zelfs vóór het referendum van 14 november, tijdens de debatten, kunnen bepaalde leden van de RV zich verplicht zien het protest van de lijdende volk te uiten en tegen het voorstel te stemmen!

Welke maatregelen de junta en zijn ja-knikkers ook mogen treffen, de komende lange hete zomer heeft enkele verrassingen in petto voor de junta evenals voor de wereldopinie.

STAATSTERREUR

DRUK OP PARTIJ VAN ECEVIT

De militaire overheid verbood 133 ex-wetgevers, leden van de Republikeinse Volkspartij (CHP) van Ecevit, het land te verlaten tot het onderzoek, ingesteld door de krijgswetoverheid, beëindigd is.

Ex-premier Ecevit, die sinds 10 april in de gevangenis zat, werd op 3 juni vrijgelaten op bevel van de militaire rechter, dit tijdens de eerste zitting van zijn proces dat ingespannen werd wegens het belasteren van Turkije's reputatie in het buitenland, door een interview in een Noors dagblad. Hij staat echter nog steeds terecht voor een ander militair hof voor een overtreding van het militair verbod om publieke politieke verklaringen af te leggen, wat hij deed in een artikel voor Der Spiegel.

VERDEDIGING VAN TIP:

WIJ ZIJN NIET MARXISTISCH-LENINISTISCH.

Het proces van de Arbeiderspartij van Turkije (TIP) herbegon op 14 mei in Istanbul met de overdraging van de stichters en bestuursleden van de partij.

Gedaagde nr 1, Alp Selek, ontkende de bewering van de aanklager als zou TIP een marxistisch-leninistische partij zijn en illegale activiteiten gevoerd hebben.

CONGRES VAN DE TURKSE BALIE

Het jaarlijks congres van de Unie van Turkse Balieverenigingen werd op 14 mei in Zonguldak gehouden en de afgevaardigden uitten kritiek op de verdrukking van het verdedigingsrecht door de militaire hoven. De

./..

bestuursraad verklaarde op het congres dat men reeds 3 maal een beroep deed op Gen. Evren om een eind te maken aan de anti-demokratische toestanden. Aan het eind van het congres werd een resolutie aangenomen waarin om afschaffing van de doodstraf en foltering gevraagd wordt en om respect voor het recht op verdediging. M. Attila Sav werd herkozen tot voorzitter van de Unie.

ZAAK VAN VREDESCOMITE BEGINT WELDRA

De militaire aanklager van Istanbul maakte op 24 mei bekend dat de beschuldiging tegen 30 leden van de bestuursraad van het Turks Vredescomité, waarvan er 25 onder arrest staan sinds eind februari, gereed is. Ex-ambassadeur Mahmut Dikerdem, voorzitter van het comité, Orhan Apaydin, voorzitter van de Orde van Advokaten van Istanbul, Dr. Erdal Atabek, voorzitter van de Unie van Turkse Artsen en andere gedaagden worden beschuldigd van "vorming van een illegale vereniging" en "verpreiding van nieuws dat Turkije in diskrediet brengt in het buitenland". De aanklager eist voor elk van hen 30 jaar gevangenis.

ONDERVRAGING VAN BASTURK

De ondervraging van M. Bastürk, voorzitter van de Federatie van Progressieve Vakbonden (DISK) werd in de loop van de maand mei verdergezet in Inquisitiestijl, voor het 2de krijgswethof van Istanbul. Ondanks het gebrek aan bewijzen probeerde de rechter tegenstrijdige verklaringen te krijgen door verwarrende vragen te stellen. Toen verdedigingsadvokaat Ercüment Tahiroglu zich hiertegen op 30 april verzette werd hij uit de rechtszaal gezet. Op 12 mei verklaarde Bastürk dat zijn verklaringen niet correct genoteerd werden en vroeg hij om een stenograaf, wat door de rechter geweigerd werd.

RAPPORT VAN GENERALE STAF

De Turkse Generale Staf gaf een rapport uit waaruit blijkt dat de krijgswetoverheid sinds 12 september 1980, 43.140 politieke activisten oppakte. Van de 6.492 incidenten tussen 12 september 80 en 11 februari 1982 zouden er 3.718 veroorzaakt zijn door linkse activisten, 177 door Koerdische militanten, 125 door rechts. Van 2.452 incidenten zijn de aanstichters onbekend. Deze incidenten veroorzaakten 466 doden. Hetzelfde rapport meldt dat de beschuldigten 32 journalisten zijn, 221 vakbondsambtenaren en 325 ambtenaren van verenigingen. 5.662 personen worden nog steeds door de overheid gezocht.

MENSENJACHT OP 1 MEI

Sinds 1978 is het de 4de maal dat 1 mei in Turkije niet kan gevierd worden met plechtigheden en meetings. Zoals men zich herinnerd ging de junta in 1981 zover 1 mei te veranderen in een gewone werkdag. Niettegenstaande trotseerden arbeidersmilitanten dit jaar het verbod op de 1 mei-viering en schilderden ze anti-junta slogans op de muren. Eén van deze militantengroepen viel in Istanbul in een hinderlaag van de veiligheidsdiensten en een lid van de Revolutionaire Weg (Dev-Yol) werd doodgeschoten.

Op 17 mei, ook in Istanbul, werd een jong meisje gedood door de politie bij een gelijkaardig voorval.

De veiligheidsdiensten beweren dat ze in één maand (mei) 39 leden van de Arbeiderspartij van Koerdistan (PKK) arresteerden in Diyarbakir, 12 leden van de Socialistische Arbeiderspartij van Turkije (TSIP) in Izmir, 16 leden van Revolutionair Links (Dev-Sol) in Malatya, 18 leden van de Revolutionaire

Voorhoede van het Volk (HDO) in Kars, 30 leden van de KP van Turkije (TKP) in Ankara, 27 leden van de Revolutionaire KP van Turkije (TDKP) en Dev-Yol in Ankara en 49 linkse militanten in Adana.

Overigens arresteerde men op 29 mei in Istanbul een Duits toerist, Manfred Ruhl, op beschuldiging dat hij de Turkse vlag verscheurde.

NOG EEN TERECHTSTELLING EN 109 EISEN VOOR DOODSTRAF

De militairen stelden op 1 mei in Elazig een rechts activist, Cengiz Baktemur, terecht. Hij werd ter dood veroordeeld voor het plegen van politieke moorden. Het aantal terechtgestelden sinds de coup wordt zodoende 16.

Anderzijds openden de militaire aanklagers in mei 82 nieuwe processen tegen politieke activisten en vroegen ze voor 109 van hen de doodstraf. Het aantal doodstraf-eisen was eind mei 4.585. In de volgende lijst van nieuwe zaken staat het aantal eisen voor doodstraf tussen haakjes, na het aantal beschuldigten.

- Arbeiderspartij van Koerdistan (PKK): 3/3 in Elazig, 136 (24)
- Arbeiderspartij van Koerdistan (PKK) en Socialistische Partij van Turks Koerdistan (TKSP): 28/5 in Erzurum, 169 (37)
- Revolutionaire Weg (dev-Yol): 7/5 in Izmir, 26 (5); 14/5 in Izmir, 54 (5); 14/5 in Ankara, 4 (1)
- Bevrijding (Kurtulus); 7/5 in Izmir: 5 (3); 23/5 in Istanbul, 108 (14)
- Vereniging ter Bestrijding van de Werkloosheid (PIM): 6/5 in Istanbul, 7 (1)
- Eenheid van Marxistisch-Leninistische Propaganda (MLSPB): 26/5 in Istanbul 6 (6)
- Vereniging van Idealistische Jongeren (UGD): 19/5 in Izmir, 30 (13)
- Vereniging van Progressieve Jongeren (IGD): 15/5 in Ankara, 12 (-)
- Weg van de Partizaan (PY): 7/5 in Istanbul, 5 (-)
- Revolutionaire Weg (Dev-Sol): 6/5 in Ankara, 20 (-)

Dezelfde maand werden in Adana 16 personen ieder tot 10 jaar gevangenis veroordeeld wegens "lidmaatschap van TKP".

Op 10 mei werd in Erzincan 1 persoon ter dood veroordeeld en 18 andere tot celstraffen. Diezelfde dag in Istanbul, werden 5 personen tot 5 jaar cel veroordeeld wegens hun lidmaatschap van de Vereniging van de Patriotische Revolutionaire Jeugd (YDGD).

Op 15 mei werden in Ankara 8 leden van Dev-Yol veroordeeld tot samen 60 jaar gevangenis en in Konya 2 linksen tot elk 18 jaar.

AANTIJGINGEN VAN FOLTERING

Süleyman Coskun, Zehra Ceyrek, Sevim Cangör, Osman Pehlivan en Ali Kiliç, gedaagden van de zaak TKP, verklaarden dat men hen folterde tijdens hun ondervraging in het politiebureau. (C 5,8,11/5)

Op het proces van TKP/B in Ankara kwam aan het licht dat 2 politiemannen, Omer Bülbül en Kenan, die de beschuldigten ondervroegen, beiden vroeger reeds veroordeeld werden tot 5,5 jaar cel wegens molestatie. De gedaagden verklaarden tevens dat ze door het tweetal gefolterd werden. (C 19,20/5)

De gedaagden in de zaak Dev-Sol voor het 2de MT van het Krijgswetbevel van Istanbul weigerden zich bekend te maken uit protest tegen de slechte behandeling in de militaire gevangenis van Metris. Ongeveer duizend gevangenen begonnen in deze gevangenis trouwens een hongerstaking en de familie van bepaalde gevangenen doet mee aan deze protest-actie. (T 13/5)

PRIJS VOOR GÜNEY, SLAG VOOR JUNTA

Yılmaz Güney's "Yol" (De Weg) en Costa Gavras' "Missing" deelden op het filmfestival van Cannes de Gouden Palm, de eerste prijs. Het succes van de Turkse Güney was een zware klap voor de Turkse junta.

Güney, de grootste Turkse cineast van tegenwoordig, is één van de slachtoffers van de onmenselijke repressie van de Turkse intellectuelen. Wegens die repressie was hij in ballingschap toen hij de prijs won.

Toen Güney opdook om zijn nieuwste film voor te stellen in Cannes vroeg Turkije Frankrijk om zijn uitlevering. Nog voor een officieel antwoord gegeven werd was Güney aanwezig op een conferentie van intellectuelen op het Griekse eiland Hydra.

Toen de prijzen in Cannes bekendgemaakt werden liet de Turkse regering weten dat ze bij Griekenland en Frankrijk geprotesteerd had wegens de weigering om Güney uit te leveren.

Güney, 51, werd in een klein dorpje geboren als zoon van een landloze Koerdische landbouwer. Hij liep school in de zuidelijke stad Adana en ging later naar de universiteitsschool voor economie van Istanbul. Na 2 jaar werd hij daar weggestuurd en zat hij 2 jaar in de gevangenis, van 1960 tot 1962, beschuldigd van het maken van kommunistische propaganda in een artikel dat hij schreef. Na zijn vrijlating zwierf hij rond, had 2 jaar allerlei baantjes en belandde toen in de filmwereld. Zijn filmcarrière begon als acteur van macho-rollen. In de jaren zeventig werd hij Turkije's meest geapprecieerde cineast en scenarioschrijver. Sindsdien ontving hij een aantal internationale prijzen, o.a. het Gouden Luipaard, de Gouden Appel en de prijzen van het filmfestival van Berlijn van 1979. In 1981 kreeg Sürü (De Kudde) in Brussel de 1ste prijs van de filmcritici.

Tijdens de periode 1971-1973 werd hij door de krijgswetoverheid opgesloten wegens zijn progressieve ideeën, en kreeg later samen met andere politieke gevangenen amnestie.

Zijn langste opsluiting van 19 jaar was het gevolg van het fatale doodschieten van een rechter in een restaurant in Yumurtaalik. In feite daagde het slachtoffer hem tot het uiterste uit door beledigende taal te gebruiken tegen Güney en zijn vrouw. Er was geen schijn van bewijs tegen Güney, maar toch werd hij veroordeeld tot de maximumstraf.

In zijn cel schreef hij artikels en scenario's en leidde van daaruit zelfs de verwezenlijking van vele films. Hij werd onlangs door militaire hoven veroordeeld tot 22,5 jaar cel voor artikels die hij schreef.

Toen hij Turkije ontvluchtte noemde men hem een "verrader". In feite worden alle intellectuelen die verplicht zijn te vluchten hiervan beschuldigd... Het meest treffende voorbeeld van dit drama is Nazim Hikmet, de grootste Turkse dichter, die na 13 jaar in de cel gezeten te hebben om zijn ideeën, uit Turkije vluchtte in 1951 en in 1963 in ballingschap stierf.

In een interview na de prijsuitreiking zei Güney "Ik ben zeer getroffen door de prijs maar ik beschouw die niet als voor mij persoonlijk. Het is een prijs voor mijn mensen, vooral voor dezen die de film draaiden."

Alle Turkse filmfans waren uitgelaten toen ze het nieuws vernamen. Zelfs de Turkse pers, die toch steeds onder druk van de junta staat, prees hem. "Het was een groot geluk voor ons allen. Wat ook Güney's politieke en wettelijke situatie is, die mag geen schaduw werpen op zijn artistiek succes," zei Cumhuriyet.

De Generale Staf van het Turks Leger maakte bekend dat er tot 28 april, 283 klachten over foltering doorgegeven werden aan de krijgswetoverheid. 125 ervan werden ongegrond verklaard en 37 dossiers werden overgemaakt aan de tribunalen. (C 9/5)

REPRESSIE IN HET BUITENLAND

Staatssecretaris Erkel zei in het Duitse parlement dat Turkije om de uitlevering verzocht van 65 Turkse burgers die politieke overtredingen ten laste gelegd worden; slechts 8 van hen werden naar hun geboorteland teruggestuurd. 18 van hen staan nog steeds onder bewaking omdat het onderzoek betreffende deze personen nog verdergaat. (M 4/5)

Terwijl de leiders van de Partij voor Nationalistische Aktie (MHP) in Turkije terechtstaan voor militaire tribunalen, genieten hun medeplichtigen in het buitenland openlijk van de steun en de verdediging van de Turkse diplomaten. Volgens een rapport van de Demokrat Türkiye hielden de chefs van de Türk-Federasyon (Federatie van Grijze Wolven-organisaties)

op 8 mei in Hannover een bijeenkomst. Het Turks Consulaat stelde het Turks Huis ter beschikking voor de meeting. Maar n.a.v. het protest van Turkse en Duitse progressieven ging de bijeenkomst niet door.

Het 4de congres van Türk-Federasyon werd eind mei in Koblenz gehouden. Serdar Celebi, Ali Batman en Enver Altayli, die er door de militaire aanklagers van beschuldigd worden de Grijze Wolven in het buitenland georganiseerd te hebben, voerden het woord. Op het einde van de meeting werd Celebi herkozen als voorzitter van de federatie. (T 31/5)

ZELFMOORD VAN EEN TURKS ARBEIDER

In de stad Heilbronn (West-Duitsland) pleegde een Turks arbeider zelfmoord toen hij hoorde dat hij in Turkije gezocht werd door de militaire overheid; dit meldde het dagblad Tercüman van 18 mei 1982. De zelfmoord van Sahinler, die 18 jaar in Duitsland werkte, toont de graad van intimidatie en terreur die geschapen wordt door de repressieve maatregelen van de junta.

BIBLIOGRAFIE

- In de Middle East Series van Zed Press in Engeland verscheen de studie van Dr. Berch Berberoglu: Turkey in Crisis. De studie ontleedt de basisoorzaken van de economische crisis, politieke onstabiliteit en de militaire machtsovernamen die het land overschaduwden. Het 150 bladzijden tellende boekje kost 11.95 pond en is te bestellen bij Zed Press, 57 Caledonian Road, London N1 9 DN - Engeland.

- "Interview met een Turks meisje", Bareel, Nr 18, OCGB, Gallaitstraat 78, 1030 Brussel.
- Assises contre le Racisme", MRAX INFORMATION, No 26 spécial, Mars 1982, 37 Rue de la Poste, 1030 Bruxelles.
- Comment venir, séjourner, résider, rester en Belgique", Lire l'Immigration F41, CSC1- 30, Rue de la Victoire- 1060 Bruxelles.
- Chez eux, Chez nous-Les Immigrés, Fondation Joseph Jacquemoot, beschikbaar bij PCB Régionale de Bruxelles - Avenue Stalingrad 21 - 1000 Bruxelles.
- Henri Beauthier, Le Droit des Etrangers, Co-édition Vie Ouvrière - Infor Jeunes, Beschikbaar bij CNIJ, Rue Traversière 4 1030 Brussel.

SOCIAAL LEVEN

TURK-IS: GEHOORZAAMHEID AAN JUNTA

Terwijl de activiteiten van de Confederatie van Progressieve Vakbonden (DISK) verboden is, en zijn 52 leiders terechtstaan voor militaire tribunalen, bedreigd door de doodstraf, hield de andere Turkse vakbondsconfederatie, Türk-Is, met de toestemming van de junta, van 24 tot 30 mei zijn nationaal congres in Ankara.

Zoals verwacht verandert er niets aan de politiek van de confederatie noch aan zijn bestuur. Het is duidelijk dat het congres enkel als formaliteit gehouden werd, met de bedoeling de wereldopinie ervan te overtuigen dat vakbondsactiviteiten toegestaan zijn.

In werkelijkheid werden alle werken voor het congres uitgevoerd onder toezicht van de militairen, en alle delegaties, enkele uitgezonderd, drukten hun dankbaarheid en trouw aan de junta uit. Niemand had het over de arrestatie van de leiders en militanten van DISK. Bepaalde delegaties uitten kritiek op de loonbeviëzingspolitiek, maar de pijlen waren gericht op vice-premier Turgut Ozal. Niemand waagde het de militairen of de internationale financiële instellingen, die de drastische maatregelen opleggen aan te vallen.

De meest treffende gebeurtenis van het congres was de herkiezing van sekretaris-generaal Sadık Side,

die sinds de coup tevens minister van sociale zekerheid is van de militaire regering. Hij is één van degenen die verantwoordelijk zijn voor alle regeringsbeslissingen tegen de belangen van de arbeiders. Deze dubbelzinnige positie van Side lokte in Turkije evenals in het buitenland reacties uit. De Internationale Confederatie van Vrije Vakbonden (ICFTU) sluit het lidmaatschap van Türk-Is uit zolang Side zijn ambt bekleedt.

Side bekommerde zich niet om de protesten, daagde de internationale vakbonds beweging uit en verklaarde op het congres dat hij geenszins van plan is zijn ministerieel ambt of zijn ambt bij Türk-Is op te geven. Onder druk van de militairen waren alle delegaties verplicht Side te herkiezen.

Wat betreft het voorzitterschap... Ibrahim Denizci werd vervangen door Sevket Yilmaz, die bekend staat als één van de meest reactionaire leden van de bestuursraad van Türk-Is. Alhoewel hij vóór het congres verklaarde dat hij niet samen met Side in het bestuur zou zetelen, veranderde hij de laatste dag van idee en aanvaardde hij om samen te werken met de minister van een militaire regering.

Na het congres was de eerste daad van de nieuwe voorzitter een bezoek brengen aan Generaal Evren om de dankbaarheid en de trouw van Türk-Is te betuigen.

CULTUREEL LEVEN

VERBOD OM DEEL TE NEMEN AAN CONGRES VOOR TURKSE JOURNALISTEN

Het congres van de Internationale Federatie van Journalisten werd op 17 en 21 mei in Zwitserland gehouden. Twee afgevaardigden van de Turkse Bond van Journalisten (TGS) kregen van de militairen geen toestemming om aan het congres deel te nemen. Het congres van de IFJ drukte zijn verontwaardiging uit over de schendingen van de vrijheid van meningsuiting door het Turks regime.

BRECHT'S WERK IN BESLAG GENOMEN

Het militair tribunaal van Istanbul besloot de vijfde editie van het werk van Berthold Brecht, "Brood van het Volk" in beslag te nemen, en twee bekende vertalers Kadir en Asim Bezirci werden in beschuldiging gesteld omdat ze het betreffende werk vertaalden.

Anderzijds werd Ayse Nuran Saygih veroordeeld tot 7,5 jaar gevangenis voor het "maken van kommunistische propaganda".

BUITENLANDSE RELATIES

SOLIDARITEIT

- Voornamen Europese Staatslieden zonden Ecevit een gezamenlijke solidariteitsbetuiging waarin ze hun volle steun toezeggen voor "zijn gevecht dat het herstel van de echte democratie in Turkije tot doel heeft" Volgens de Progressieve Populaire Federatie (HDF) tekenden o.a. Willy Brandt, voorzitter van de SPD, Olaf Palme, voorzitter van SAP, Bruno Kreisky, voorzitter van SPO, Bernt Carlsson, sekretaris-generaal van de Socialistische Internationale, de boodschap.
- Terwijl in Turkije de 1 mei-viering verboden namen Turkse en Koerdische arbeiders in de Europese landen deel aan de 1 mei-bijeenkomsten en -vieringen.
- Het Samenwerkend Bureau van DISK in België startte op 1 mei met het uitgeven van een nieuwsbulletin dat als titel "Solidariteit/DISK" draagt. "Dit jaar

zal 1 mei de Turkse arbeiders slechts herinneren aan moeilijk verkregen maar snel verloren rechten, en aan de wil om te vechten om ze terug te winnen. Waarschijnlijk denken arbeiders in andere landen op deze dag van internationale solidariteit en eenheid aan hun broeders in Turkije," zei het nieuwsbulletin.

- Op 1 mei startte Amnesty International over de hele wereld een solidariteitscampagne met 8 vakbondsleiders uit verschillende landen die in de gevangenis zitten. Onder hen is tevens M. Bastürk, de voorzitter van DISK. De Belgische Afdeling van A.I. organiseerde tevens een solidariteitsdag op 2 mei 1982.

- Het Blad van Democratische Juristen (België) publiceerde in zijn mei-nummer een artikel getiteld "De Turkse Balie Onthoofd".

- Op 8 mei 1982 werden er in Duisburg en Keulen 2 grote demonstraties gehouden door Turkse en

Koerdische groepen, uit protest tegen de doodstraf en foltering in Turkije. Het is de 1ste maal sinds de periode van het militair regime dat politieke groepen van verschillende tendensen konden samenwerken.

- "Flashes", orgaan van de Wereldfederatie van Vakbonden, publiceerde in mei een artikel over het proces van DISK.

- Op 14 mei publiceerde "Au Travail", orgaan van de Christelijke Vakbondsconfederatie van België (CSC) een gedetailleerd verslag van advocaat F. Vandroogenbroeck, die aanwezig was bij de ondervraging van Abdullah Bastürk tussen 15 en 20 april 1982.

- Het Uitvoerend Comité van ICFTU adopteerde op zijn vergadering van 14 mei in Brussel een nieuwe resolutie over Turkije. Het comité veroordeelt de niet-naleving van mensen- en vakbondsrechten, protesteerde tegen het verbod op vakbondsactiviteiten en het gebruik van foltering en mishandeling, en deed een oproep voor onmiddellijke vrijlating van de leiders van DISK.

- Het Nationaal Congres van de Duitse Vakbondscentrale nam 9 resoluties over Turkije aan, die de schendingen van de vakbondsrechten in Turkije veroordelen, en vroeg de Duitse overheid alle hulp aan dit land op te schorten tot het respect voor mensenrechten en de welvaart van het Turks volk verzekerd is.

- BIR-KOM, een comité van verschillende Turkse en Koerdische organisaties, dat over heel Europa verspreid is, begon op 24 mei in verschillende Europese steden een hongerstaking uit protest tegen foltering, terechtstellingen en mensenjachten in Turkije. De stakers werden gesteund door verscheidene Belgische politici en personaliteiten, en eisen een onderzoek aangaande de doodfolteringen in de gevangenis van Diyarbakir, het zenden van een Europese delegatie naar Turkse gevangenis en de opening van debatten in de Europese instellingen over de schending van de mensenrechten in Turkije en Koerdistan.

TURKIJE-EUROPA

- de Noorse Minister van Buitenlandse Zaken, Svinn Stray, maakte op 7 mei in het parlement bekend dat Noorwegen actief zal samenwerken met andere landen om Turkije voor de Europese Commissie voor Mensenrechten te dagen.

- In naam van de Socialistische Groep legden Van Miert, Glinne, Fellermaier, Mw Van den Heuvel, Cariglia, Saby, Moreau, Walters von der Vring en R. Dury een voorstel voor waarin de ministers van buitenlandse zaken uitgenodigd worden hun verontwaardiging te laten blijken over de systematische vervolging en druk uit te oefenen op de Turkse overheid

IMMIGRATIE

- Tijdens de 1 mei-bijeenkomst in Frankfurt am Main vielen racistische Duitse groepen de Turkse en Koerdische deelnemers aan.

- Tot heden werden in Turkije ongeveer 250 ondernemingen opgericht met de investeringen van immigranten-arbeiders. Het kapitaal dat ze investeerden wordt op zowat 1700 miljoen DM geraamd. (C 3/5)

- Volgens een onderzoek is 2/3 van de Duitse bevolking tegen de permanente vestiging van buitenlandse arbeiders in Duitsland. (T 4/5)

- De Franse Staatssecretaris, François Autain, maakte bekend dat er weldra 40.000 clandestiene arbeiders uit het land gezet zullen worden.

- De parlementaire groep van de Unie-partijen van

teneinde de onmiddellijke vrijlating van Ecevit te bekomen.

- Op 13 mei ontweken de groepen van EPP, conservatieven en liberalen een debat in het Europees Parlement over de slechte behandeling van Ecevit, waardoor ze de overeenkomst, die door de voorzitters van de politieke groepen gesloten werd, niet naleefden.

- Groot-Brittannië, Frankrijk en Italië vroegen de EEG-commissie de import van Turkse textiel te beperken. De commissie stopte de invoer van Turkse hemden naar Frankrijk. De Britse en Italiaanse aanvragen zullen later behandeld worden.

- Begin juni behandelde het Comité van Politieke Zaken van het EP het rapport van M. von Hassel, dat volledig ten gunste is van het militair regime. De tekst raadt de lidstaten aan een begripvolle houding aan te nemen tegenover de Turkse overheid en het 4de financieel protocol tussen de EEG en Turkije te bekrachtigen. Alle voorstellen om de repressie in het land te veroordelen werden door de meerderheid van de commissie verworpen.

TURKIJE-VS

Staatssecretaris Haig, in nieuw diplomatiek offensief, bevestigde tijdens zijn bezoek aan Ankara op 14 mei, de steun van zijn regering aan het Turkse militaire regime. De Golfoorlog en het Midden-Oosten zouden echter de voornaamste discussies uitgemaakt hebben bij zijn gesprekken met Generaal Evren. Op het einde van het bezoek werd benadrukt dat alle discussies gevoerd werden in NAVO-verband, en niet bilateraal tussen Turkije en de VS. Een paar dagen later, op 17-18 mei in Luxemburg, verklaarde het Ministercomité van de NAVO in zijn slotcommuniqué dat "Bepaalde leden van de NAVO maatregelen kunnen treffen teneinde om het even welk gebied buiten de NAVO-zone te verdedigen." Het licht wordt dus op groen gezet voor de bilaterale samenwerking tussen Turkije en de VS voor het plaatsen van de "Rapid Deployment Force" in Anatolië.

In werkelijkheid is men dit reeds aan het voorbereiden. Vele Turkse militaire vliegvelden worden gemoderniseerd om VS-operaties mogelijk te maken.

Door zo te handelen dreigt de Turkse junta de morele en materiële steun van de landen van het Midden-Oosten te verliezen. In zijn openingstoespraak gelegenheid van de directeursvergadering van de Islamic Development Bank zei Evren: "Turkije maakt integraal deel uit van de Islamitische wereld". Maar om het even welke medeplichtigheid in de militaire oefeningen van de VS zal zeker de verhouding met het Midden-Oosten verslechteren.

West-Duitsland vroeg de uitwijzing van politieke activisten onder de immigrantenbevolking. (M 6/5) MRAX, de Liga voor Mensenrechten en IDI hielden tesamen een persconferentie in Brussel, over de kwestie van de kriminaliteit bij immigranten in België. De 4 organisaties legden de redenen van kriminele daden uit en onderstreepten dat sommige politici deze daden proberen te gebruiken als motief voor nieuwe diskriminerende maatregelen, en verklaarden verder dat "De systematische afwijzing van een onder-groep tevens bijdraagt tot kriminaliteit".

- Op 8 mei werd in Brussel het Immigratie-festival van de FGTB, de socialistische vakbondscentrale, gehouden. Hieraan namen verschillende nationale

groepen deel. De bekende Turkse verzetszangeres Melike Demirag en volkszanger Lüftü Gütekin stonden eveneens op het programma. Het publiek zong samen Demirag's lied "Elele" (Hand in Hand).

- Honderden Turkse migranten-arbeiders die onder Turks contract tewerkgesteld werden in Libië waren verplicht naar Turkije terug te keren omdat hun werkgevers hen niet betaalden. (G 13/5)

- In Hannover (West-Duitsland) vielen rechtse Duitse jongeren Turkse groepen aan. (M 13/5)

- De Duitse overheid bestudeert een projekt om ongeveer 20.000 immigranten-jongeren in te lijven in het Duitse leger. (M 13/5)

- Het Duitse jeugdblad BSZ, uitgegeven door hogeschoolstudenten van Berlijn, publiceerde een artikel getiteld "Ausländer Raus!". (M 14/5)

- Politiechef Winfried Pünder, van het vliegveld van Keulen, werd in beschuldiging gesteld wegens het vernederen van de Turken in zijn artikel dat in een vakblad verscheen. (M 16/5)

- 4 Duitse ambtenaren werden in beschuldiging gesteld wegens het verschaffen van valse documenten aan clandestiene Turkse arbeiders. (DN 21/5)

- "Rockers" startten in Frankfurt a. M. een terreurcampagne tegen buitenlandse arbeiders en vielen niet-Duitsers aan. (H 26/5)

- De Consultatieve Raad van Immigranten van de Franse Gemeenschap (CCICF), raadgevend orgaan van de Belgische regering, hield op 26 mei 1982 in Brussel zijn eerste persconferentie. CCICF legde zijn ideeën uit over verschillende problemen van de immigratie en maakte tevens een brief aan de kandidaten van de

komende gemeenteraadsverkiezingen, die in oktober e.k. zullen gehouden worden, openbaar. CCICF herinnert eraan dat immigranten-arbeiders gijzelaars noch kanonnevlees voor de verkiezingen zijn en vraagt de kandidaten als doel de gelijkheid tussen Belgen en vreemdelingen na te streven.

- Ondanks het feit dat ongeveer 700.000 Turkse arbeiders lid zijn van DGB (Duitse Vakbondcentrale) werden zij op het 12de congres van deze organisatie in Berlijn, niet vertegenwoordigd. Dit was trouwens het geval voor alle buitenlandse arbeiders.

- Na de brand in St-Joost (Brussel), die aan 14 Turken het leven kostte, gebeurde op 30 mei hetzelfde in Haarlem (Nederland); 5 Turkse burgers schoten er het leven bij in. Zoals de eerste slachtoffers zijn ook deze van het laatste incident afkomstig uit de streek van Emirdag. De Belgische afgevaardigde Claude Dejardin nam tijdens de Raad van Europa het woord aangaande de brand in Sint Joost en leverde kritiek op de huisvestingspolitiek van de Europese landen.

- Turkse verenigingen die onder controle staan van de Turkse ambassade in België hielden op 30 mei jongstleden in Brussel een vergadering voor de stichting van een federatie die de objectieven van het militair regime moet dienen. De conventie werd bijgewoond door de Turkse diplomaten in België, nam eerst het statuut van de nieuwe federatie aan en besloot later om alle andere conservatieve Turkse organisaties plaats te nemen in de federatie. De nieuwe federatie neemt de "amicales" van de Marokkaanse immigranten, georganiseerd door het regime van Rabat, als voorbeeld.

ZELFMOORD VAN TURKSE MEISJES

In één week pleegden in West-Duitsland 3 Turkse meisjes zelfmoord.

Op 21 mei hing een 12-jarig meisje, Zehra, zichzelf op in Hamburg. Zij liet haar ouders een briefje na waarin ze zei: "Ik wil niet meer leven. Vergeef me!" Volgens haar vrienden was Zehra depressief wegens haar tegenslag op school.

Op 29 mei pleegde Zülfü Avlar, 16, op dezelfde manier zelfmoord in Berlijn. Er werd gemeld dat het meisje erg kort gehouden werd door haar conservatieve familie.

Dezelfde dag stak een ander Turks meisje van 25 zichzelf in brand uit protest tegen de racistische houding van de Duitse maatschappij. De zelfmoord van Semra Ertan belicht het drama van de 2de generatie van de Turkse immigratie.

Volgens haar familie kwam haar vader in 1962 naar Duitsland en nam hij zijn kinderen niet mee. Semra groeide op in Turkije, in de stad Mersin, zonder de zorg van haar vader. 6 jaar later nam de man zijn vrouw en 5 dochters mee naar Duitsland. De 5 zusters leidden echter steeds een zwerversbestaan tussen Turkije en Duitsland. Dit duurde tot 1972. Dat jaar bleef de familie bijeen en vestigde ze zich in Duitsland, en leefde ze op normale wijze.

Semra ging naar een gewone Duitse school maar kon zich niet aanpassen. Ze was steeds achter op haar schoolmaatjes. Haar vader en haar moeder konden niet genoeg aandacht aan haar schenken aangezien ze beiden werkten. Na de succesloze tijd op school kon ze bovendien nergens werk vinden. Iedere dag ging ze naar het terwerkstellingsbureau maar kwam thuis zonder job. Alhoewel ze een vrolijk meisje was beklagde ze zich over de houding van de Duitsers t.o.v. vreemdelingen, en was ze wanhopig.

Naar aanleiding van de zelfmoord van Semra startte de Turkse en de Duitse pers een grootse campagne waarbij het toenemende racisme in de Duitse maatschappij evenals het ontbreken van een immigratie-politiek die tegemoetkomt aan de noden van de 2de generatie, betreurd wordt.

Zoals Milliyet zei: "Semra was een levendig jong meisje dat echter haar plaats in de maatschappij niet kon vinden. Gescheiden families... School lopen in een vreemde maatschappij... Werkloosheid. Dit is een gezamenlijke gewaagde stap... De Duitsers zorgen voor de financiering en de Turkse overheid levert het scenario en de acteurs..."